

మాఘ మహాకవి రచించిన 20 సర్గల శిశుపాల వధ మహా కావ్యములో
మూలశ్లోకములతో) ఆచార్య తాడేపల్లి పతంజలి

ఎనిమిదవ సర్గకు తెలుగు తాత్పర్యము (

|| అథ శిశుపాలవధమ్ — అష్టమః సర్గః (జలవిహారవర్ణనమ్) ||

జల క్రీడల వర్ణన:

అలసిపోయిన యాదవ యువకులు మరియు వారి భార్యలు నీటిలో స్నానాన్ని ఆస్వాదించారు. యువతులు నీటి యొక్క చల్లని స్పర్శను ఆనందించారు. వివిధ భావాలు మరియు కదలికలతో ఉన్న ప్రేమగల జంటల యొక్క శృంగార వర్ణనలు మనకు ఈ సర్గలో కనిపిస్తాయి.

"ఇది శిశుపాలవధము - ఎనిమిదవ సర్గ (జలక్రీడల వర్ణన)"

8.1 ఆయాసాదలఘుతరస్తనైః స్వనద్భిః శ్రాంతానామవికచలోచనారవిన్దైః | అభ్యమ్భః కథమపి యోషితాం
సమూహైస్తైరుర్వీనిహితచలత్పదం ప్రచేలే ||

తాత్పర్యం: అలసట వలన ఊపిరి తీసుకోవడంలో ఇబ్బంది పడుతున్న స్త్రీల సమూహాలు, వికసించని కమలాల వంటి
కన్నులతో, భూమిపై నెమ్మదిగా కదులుతున్న పాదాలతో, ఎలాగోలా నీటి వైపు కదిలారు.

8.2 యాస్తీనాం సమమసితభ్రువాం నతత్వాదంసానాం మహతి నితాన్తమన్తరేఽపి | సంసక్తైవిపులతయా మిథో నితమైః
సమ్బాధం బృహదపి తద్భభూవ వర్తజ్జ ||

తాత్పర్యం: నల్లని కనుబొమలు గల ఆ స్త్రీలు కలిసి వెళ్తుండగా, వారి భుజాల మధ్య చాలా దూరం ఉన్నప్పటికీ, వారి
విశాలమైన పిరుదులు ఒకదానికొకటి తాకుతూ ఉండడం వలన, ఆ దారి ఇరుకుగా ఉన్నట్లు అనిపించింది.

8.3 నీరన్ధ్రద్రుశిశిరాం భువం ప్రజన్తిః సాశజ్కం ముహులవ కౌతుకాత్కరైస్తాః | పస్పర్శ క్షణమనిలాకులీకృతానాం
శాఖానామతుహినరశ్శిరస్తరాల్లైః ||

తాత్పర్యం: దట్టమైన చెట్ల నీడతో చల్లగా ఉన్న నేలపై నడుస్తున్న ఆ స్త్రీలు, భయంతోనూ, ఆసక్తితోనూ తమ చేతులతో,
గాలికి కదులుతున్న కొమ్మల మధ్య నుండి వచ్చిన సూర్యకిరణాలను క్షణకాలం తాకారు.

8.4 ఏకస్యాస్తపనకర్తైః కరాలితయా బిభ్రాణః సపది సితోష్ణావరణత్వమ్ | సేవాంయై వదనసరోజనిర్జితశ్రీరాగస్య ప్రియమివ
చస్త్రమాశ్చకార ||

తాత్పర్యం: సూర్యకిరణాల వేడిమికి బాధపడుతున్న ఒక స్త్రీ కోసం, చంద్రుడు వెంటనే తెల్లని గొడుగులాగా మారాడు. ఆమె
యొక్క కమలం వంటి ముఖం యొక్క అందానికి దాసుడైన ప్రియుడికి సేవ చేస్తున్నట్లుగా అతడు ప్రవర్తించాడు.

8.5 స్వం రాగాదుపరి వితన్వతోత్తరీయం కాన్తేన ప్రతివారితాతపాయాః |

సచ్ఛత్రాదపరవిలాసినీసమూహాచ్ఛాయాసీదధికతరా తదాపరస్యాః ||

తాత్పర్యం: తన ప్రియుడు ప్రేమతో తనపై పట్టిన ఉత్తరీయం వలన సూర్యరశ్మి నుండి రక్షింపబడిన ఒక స్త్రీ కంటే, గొడుగు
ఉన్నప్పటికీ ఇతర స్త్రీల సమూహం యొక్క నీడ మరొక స్త్రీకి మరింత ఎక్కువ సౌఖ్యాన్నిచ్చింది.

8.6 సంస్పర్శసుఖోపచీయమానే సర్వాజ్ఞే కరతలలగ్నవల్లభాయాః | కౌశేయం వ్రజదపి గాఢతామజస్రం సస్రంసే
విగలితనీవి నీరజాక్ష్యాః ||

తాత్పర్యం: అరచేతితో తన ప్రియుడిని పట్టుకోవడం వలన శరీరం అంతటా ఆనందం పొందుతున్న కమలాక్షి యొక్క
పట్టు వస్త్రం, గట్టిగా ఉన్నప్పటికీ, ముడి వీడిపోవడంతో జారిపోయింది.

8.7 గచ్ఛన్తీరలసమవేక్ష్య విస్మయిన్యస్తాస్తన్వీర్ష విదధిరే గతాని హంస్యః | బుద్ధ్యా వా జితమపరేణ కామమాఘ్నీర్వీత
స్వగుణమపత్రపః క ఏవ ||

తాత్పర్యం: సోమరిగా నడుస్తున్న ఆ సన్నని స్త్రీలను చూసి ఆశ్చర్యపోయిన హంసలు, వాటి నడకను పట్టించుకోలేదు.
ఒకవేళ తమ నడక మరొకరిచే ఓడిపోయిందని తెలిసినా, ఎవరు తమ సొంత గొప్పను సిగ్గు లేకుండా ప్రదర్శిస్తారు?

8.8 శ్రీమద్భిజ్జతపులినాని మాధవీనామారోహైర్నిబిడబృహన్నితమ్బబిమ్బైః | పాషాణస్థలనవిలోలమాశు నూనం
వైలక్ష్వాద్యయరవరోధనాని సిన్ధోః ||

తాత్పర్యం: అందమైన మరియు గెలుపొందిన ఇసుక తిన్నెలు కలిగిన నదీ తీరాలు, మత్తు కలిగించే స్త్రీల యొక్క దట్టమైన
మరియు పెద్ద పిరుదుల బరువు వలన కదిలిపోతూ, బహుశా సిగ్గుతోనే వెనుకకు తగ్గాయి.

8.9 ముక్తాభిః సలిలరయాస్తశుక్తిముక్తాభిః కృతరుచి పైకతం నదీనామ్ | స్త్రీలోకః పరికలయాఞ్చకార తుల్యం
పల్యజ్జ్యైర్విగలితహారచారుభిః స్వైః ||

తాత్పర్యం: నీటి ప్రవాహానికి కొట్టుకు వచ్చిన ముత్యాలతో మెరిసిపోతున్న నదీ తీరం, తమ మెడలోని ముత్యాల హారాలు
జారిపోవడం వలన అందంగా ఉన్న పడకలతో సమానంగా స్త్రీలకు అనిపించింది.

8.10 ఆద్రాయ శ్రమజమనిన్వ్యబన్ధం నిశ్వాసశ్వసనమసక్తమగ్గనానామ్ | ఆరణ్యాః సుమనస ఈషిరే న భృజ్జైరౌచిత్యం
గణయతి కో విశేషకామః ||

తాత్పర్యం: శ్రమ వలన ఏర్పడిన మంచి వాసనతో కూడిన స్త్రీల యొక్క నిట్టూర్పులను అడవిలోని పువ్వులు
ఆపూణించాయి. ప్రత్యేకమైన ఆనందాన్ని కోరుకునేవారు మర్యాదను పట్టించుకోరు కదా? తుమ్మెదలు వాటిపై వాలడంలో
ఆశ్చర్యం లేదు.

8.11 ఆయాన్త్యాం నిజయువతౌ వనాత్పశజ్జం బర్వాణామపరశిఖణ్ణీనీం భరేణ | ఆలోక్య వ్యవదధతం పురో మయూరం
కామిన్యః శ్రద్ధధురనార్జవం నరేషు ||

తాత్పర్యం: అడవి నుండి వస్తున్న తన ప్రియురాలు, నెమలి ఈకల బరువుతో భయపడుతూ ఉండగా, ఎదురుగా ఉన్న
నెమలిని చూసి దాక్కుంటున్నట్లు నటించిన తన ప్రియుడిని చూసి, స్త్రీలు పురుషుల నిజాయితీని శంకించారు.

8.12 ఆలాపైస్తులితరవాణి మాధవీనాం మాధుర్యాదమలపతత్రిణాం కులాని | అన్తర్ధాముపయయురత్పలావలీఘ
ప్రాదుష్కాత్క ఇవ జితః పురః పరేణ ||

తాత్పర్యం: మత్తు కలిగించే స్త్రీల యొక్క మాటల మాధుర్యంతో సమానమైన శబ్దాలు కలిగిన స్వచ్ఛమైన పక్షుల
సమూహాలు, తామరల వరుసలలో దాక్కున్నాయి. ఎదుటివారిచే ఓడింపబడినవాడు బహిరంగంగా ఎలా తిరుగుతాడు?

8.13 ముగ్ధాయాః స్వరలలితేషు చక్రవాక్యా నిశఙ్కం దయితతమేన చుష్పితాయాః | ప్రణేశానభి విదధుర్వధూతహస్తాః
సీతాకరం సముచితముత్తరం తరుణ్యః ||

తాత్పర్యం: ప్రేమతో నిండిన క్రీడలలో ఉన్న ఒక అమాయకమైన స్త్రీ, తన ప్రియుడిచే నిస్సంకోచంగా ముద్దు పెట్టుకోబడగా,
ఇతర యువతులు తమ చేతులను ఊపుతూ, తగిన సమాధానంగా మూలుగులు వినిపించారు.

8.14 ఉత్తిప్తస్ఫుటితసరోరుహార్హముచ్చైః సన్నేహం విహగరుతైరివాలపన్తో | నారీణామథ సరసీ సఫనహసా ప్రీత్యేవ
వ్యతనుత పాద్యమూర్తిహస్తైః||

తాత్పర్యం: పైకి ఎత్తబడిన మరియు వికసించిన తామరల వంటి కానుకలతో, పక్షుల శబ్దాల వలె ప్రేమగా
మాట్లాడుతున్నట్లుగా, ఆ సరస్సు నురుగుతో కూడిన నవ్వు వలె ఉన్న అలలనే చేతులతో స్త్రీలకు సంతోషంగా పాదాలను
కడిగే నీటిని అందించింది.

8.15 నిత్యాయా నిజవసతేర్నిరాసిరే యద్రాగేణ శ్రియమరవిన్దతః కరాగ్రైః | వ్యక్తత్వం నియతమనేన నిన్యరస్యాః
సాపత్వం క్షితిసుతవిద్విషో మహిష్యః ||

తాత్పర్యం: తమ చేతివేళ్ళతో తామరల నుండి లక్ష్మీదేవిని తమ శాశ్వత నివాసం నుండి వెళ్ళగొట్టినట్లుగా ప్రవర్తించిన
స్త్రీల యొక్క గర్వాన్ని, భూమిపుత్రిక (నీత) యొక్క శత్రువు (రావణుడు) యొక్క భార్యలు స్పష్టంగా నిందించారు.

8.16 ఆస్కన్ధన్మథమపి యోషితో న యావద్భీమత్యః ప్రియకరధార్యమాణహస్తాః | ఔత్సుక్యాత్త్వరితమమూస్తదమ్బు
తావత్సంక్రాంతప్రతిమతయా దధావివాన్తః ||

తాత్పర్యం: భీమమైన స్త్రీలు తమ ప్రియుల చేతులు పట్టుకుని ఎలాగోలా నీటిలోకి దిగకముందే, ఆ నీరు వారి యొక్క
ప్రతిబింబాలను తమలో నింపుకుని, ఉత్సాహంతో వారి లోపలికి ప్రవేశించినట్లుగా అనిపించింది.

8.17 సంక్షోభం పయసి ముహూర్తహేభకుష్ఠశ్రీభాజా కుచయుగలేన నీయమానే | విశ్లేషం
యుగమగమద్రధాఙ్గామోరుద్వృత్తః క ఇవ సుఖావహః పరేషాం ||

తాత్పర్యం: ఏనుగు కుంభస్థలాల వంటి అందమైన స్తనాల జంటతో నీటిలో తరచుగా కదలికలు ఏర్పడుతుండగా,
చక్రవాక పక్షుల జంట విడిపోయింది. ఇతరులకు దుఃఖాన్ని కలిగించేది ఎవరికి ఆనందాన్నిస్తుంది?

8.18 తాః పూర్వం సచకితమాగమయ్య గాధం కృత్వాథో మృదు పదమస్తరావిశన్త్యః | కామిన్యో మన ఇవ కామినః
సరాగైరజైస్తజ్జలమనురజ్జాయాంబభూ ||

తాత్పర్యం: మొదట భయంతో నీటి లోతును తెలుసుకుని, ఆ తర్వాత మెల్లగా లోపలికి ప్రవేశిస్తున్న ఆ స్త్రీలు, తమ ప్రేమతో
నిండిన శరీరాలతో ప్రియుల మనస్సులను రంజింపజేసే విధంగా ఆ నీటిని రంగులమయం చేశారు.

8.19 ఆసీనా తటభువి సస్మితేన భర్తా రమ్భారువతిరుతం సరస్యనిచ్చుః | ధున్వానా కరయుగమీక్షితం విలాసాశ్శీతాలుః
సలిగతేన సిచ్యతే స్మ ||

తాత్పర్యం: అరటిబోదెల వంటి తొడలు గల ఒక స్త్రీ, తీరంపై చిరునవ్వుతో కూర్చున్న తన భర్తను చూస్తూ, సరస్సులోకి దిగడానికి ఇష్టపడలేదు. చల్లని నీటిలో ఉన్న మరొకరు ఆమెపై నీరు చల్లగా, ఆమె చేతులను కదిలిస్తూ అతని అందమైన చేష్టలను చూడసాగింది.

8.20 నేచ్ఛన్తి సమమునా సరోఽవగాఢం రోధస్తః ప్రతిజలమీరితా సఖీభిః | ఆశ్లక్షద్ధయచకితేక్షణం నవోధా వోధారం
విపది న దూషితాతిభూమిః ||

తాత్పర్యం: తనతోపాటు సరస్సులోకి దిగడానికి ఇష్టపడని ఒక కొత్త పెళ్లకూతురు, ఒడ్డు నుండి నీటిలోకి వెళ్లమని స్నేహితురాండ్రు బలవంతపెట్టగా, భయంతో నిండిన కళ్ళతో తన భర్తను చూసింది. ఆమె కష్టకాలంలో తన భర్తను దూషించలేదు.

8.21 తిష్ఠంతం పయసి పుమాంసమంసమాత్రే తద్దఘ్నం తదవయతీ కిలాత్మనోఽపి | అభ్యేతుం సుతసురభీరియేష
మౌగ్ధ్యాదాశ్లేషి ద్రుతమమునా నిమజ్జతీతి ||

తాత్పర్యం: నీటిలో భుజాల వరకు నిలబడి ఉన్న పురుషుడిని చూసి, సన్నని శరీరము గల ఒక స్త్రీ, తన శరీరం కూడా అంతే లోతులో ఉందని భావించి, అతని దగ్గరికి వెళ్ళడానికి ప్రయత్నించింది. అమాయకత్వం వలన, మునిగిపోతోందని భావించిన అతడు ఆమెను వెంటనే కౌగలించుకున్నాడు.

8.22 ఆనాభేః సరసి నతభ్రువావగాఢే చాపల్యాదధ పయసస్తరగ్గహస్తైః | ఉచ్ఛ్రాయస్తనయుగమధ్యరోహి లబ్ధస్పర్శానాం
భవతి కుతోఽధవావ్యవస్థా ||

తాత్పర్యం: నాభి వరకు నీటిలో దిగిన నల్లని కనుబొమలు గల స్త్రీల యొక్క ఎత్తైన స్తనాల జంటను, నీటి అలలనే చేతులు చాపల్యం వలన పైకి ఎత్తాయి. స్పర్శ పొందిన వారికి స్థిరత్వం ఎక్కడిది?

8.23 కాంతానాం కువలయమప్యపాస్తమక్ష్ణోః శోభాభిర్న ముఖరుచాహమేకమేవ | సంహర్షాదవివిరుతైరితీవ
గాయల్లోలోర్వై పయసి మహోత్పలం ననర్త ||

తాత్పర్యం: స్త్రీల కన్నుల యొక్క అందం వలన నల్ల కలువలు కూడా పక్కకు తప్పుకున్నాయి, కేవలం వారి ముఖాల కాంతి మాత్రమే కాదు. ఆనందంతో తుమ్మెదల ఝంకారం వలె పాడుకుంటూ, కదిలే అలలు గల నీటిలో ఒక పెద్ద కలువ నాట్యం చేసింది.

8.24 త్రస్యన్తి చలశఫరీవిఘట్టితోరూవామోరూరతిశయమాప విభ్రమస్య | క్షుభ్యన్తి పసభమహో వినాపి హేతోర్లీలాభిః
కిము సతి కారణే రమణ్యః ||

తాత్పర్యం: కదులుతున్న చిన్న చేప తాకడం వలన భయపడిన అందమైన తొడలు గల ఒక స్త్రీ, మరింత ఎక్కువ అందాన్ని పొందింది. కారణం లేకుండానే స్త్రీలు తమ విలాసాలతో కలత చెందుతారు, ఇక కారణం ఉంటే చెప్పేదేముంది?

8.25 ఆకృష్టవపురైస్తరదభిస్తస్యామ్భుస్తదథ సరోమహార్ణవస్య | అక్షోభి
ప్రస్మతవిలోబాహుపక్షైర్యోషాణాంమురుభిరురోజగణడస్సైలైః ||

తాత్పర్యం: తేలియాడుతున్న తీగెల వలె ఉన్న స్త్రీల శరీరాలచే లాగబడిన ఆ సరస్సు యొక్క నీరు, విస్తరించిన మరియు కదులుతున్న చేతులనే రెక్కలతో, మరియు ఎత్తైన కొండల వంటి స్తనాలతో కలత చెందలేదు.

8.26 గాఘ్నిర్యం దధదపిరస్తుమజ్గనాభిః సంక్షోభం జఘనవిఘట్టనేన నీతః | అమ్నోభివికసితవారిజాననోఽసౌ మర్యాదాం
సపది విలజ్జయాంబభూవ ||

తాత్పర్యం: స్త్రీలను తనలో నిలుపుకునే గంభీరత్వాన్ని కలిగి ఉన్నప్పటికీ, వారి పిరుదుల తాకిడి వలన కలత చెందిన ఆ నీటి సముద్రం, వికసించిన తామరల వంటి ముఖాలతో, వెంటనే తన హద్దులను అతిక్రమించింది.

8.27 ఆదాతుం దయితమివావగాధమారాదూర్తీణాం తతిభరభప్రసార్యమాణః | కస్యాశ్చిద్వితతచలచ్చిఖాఙ్గువీకో
లక్ష్మీవాన్సరసి రరాజ కేశహస్తః ||

తాత్పర్యం: దూరంగా నీటిలో మునిగిన తన ప్రియుడిని పట్టుకోవడానికి అలల వరుసలను చాచినట్లుగా, ఒక స్త్రీ యొక్క విడివడిన మరియు కదులుతున్న వేళ్ళు గల అందమైన జుట్టు యొక్క చేయి సరస్సులో ప్రకాశించింది.

8.28 ఉన్నిద్రప్రియకమనోరమం రమణ్యాః సంరేజే సరసి వపుః ప్రకాశమేవ | యుక్తానాం విమలతయా తిరస్క్రియాయై
నాక్రామన్నపి హి భవత్యలం జలౌఘః ||

తాత్పర్యం: నిద్ర వీడిన ప్రియుడికి ఎంతో ఇష్టమైన ఒక అందమైన స్త్రీ యొక్క శరీరం సరస్సులో స్వచ్ఛమైన కాంతి వలె ప్రకాశించింది. ఆ స్త్రీల యొక్క స్వచ్ఛతను మరుగుపరచడానికి నీటి ప్రవాహం వారిని పూర్తిగా ముంచనవసరం లేదు, కొంత భాగం మునిగినా చాలు.

8.29 కిం తావత్సరసి సరోజమేతదాహోస్విన్ముఖమవభాసతే యువత్యాః | సంశయ్య క్షణమితి నిశ్చికాయ
కశ్చిద్వివ్యోక్షైర్ద్రకసహవాసినాం పరోక్షైః ||

తాత్పర్యం: సరస్సులో కనిపిస్తున్నది తామర పువ్వా లేక యువతి యొక్క ముఖమా అని క్షణం పాటు సందేహించిన ఒక వ్యక్తి, కొంగలతో కలిసి నివసించే పక్షుల యొక్క అస్పష్టమైన మాటల ద్వారా అది యువతి ముఖమే అని నిశ్చయించుకున్నాడు.

8.30 శృఙ్గాణి ద్రుతకనకోజ్వలాని గన్ధాః కౌసుమ్భం పృథుకుచకుమ్భసజ్గీవాసః | మార్ద్ధ్వకం
ప్రయతమసన్నిధానంమాసన్నా రీణామితి జలకేలిసాధనాని||

తాత్పర్యం: మెరిసే బంగారు రంగులో ఉన్న కొమ్ముల్లాంటి కురులు, కుసుమ నూనెతో కూడిన సువాసన, పెద్ద కుండల్లాంటి స్తనాలకు తాకే వస్త్రాలు, మరియు మధువు వంటి పానీయాలు - ఇవన్నీ స్త్రీల యొక్క జలక్రీడకు సంబంధించిన సాధనాలు.

8.31 ఉత్తుజ్గోదనిలచలాంశుకాస్తటాన్తాచ్ఛేతోభిః సహ భయదర్శితనాం ప్రియాణాం |

శ్రేణిభర్గురుభరతూర్ణముత్పతన్తయస్తోయేషు ద్రుతతరమజ్ఞనా నిపేతుః ||

తాత్పర్యం: ఎత్తైన తీరం నుండి గాలికి కదులుతున్న వస్త్రాలు కలిగిన, తమ ప్రియులకు భయాన్ని చూపిస్తున్న స్త్రీలు, తమ బరువైన శరీరాలతో నెమ్మదిగా పైకి లేచి, వెంటనే నీటిలోకి దూకారు.

8.32 ముగ్ధత్వాదవిదితకైతవప్రయోగా గచ్ఛన్త్యః సపది పరాజయం తరుణ్యః | తా కాన్తైః సహ

కరపుష్కరేరితామ్బువ్యాత్యుక్తీమభిసరణగ్లహామదీవ్యన్ ||

తాత్పర్యం: అమాయకత్వం వలన మోసపూరితమైన ఉపాయాలు తెలియని ఆ యువతులు, వెంటనే ఓటమిని అంగీకరించారు. ఆ తర్వాత వారు తమ ప్రియులతో కలిసి అరచేతులతో చల్లిన నీటి తుంపరులతో కూడిన ప్రేమ కలహంలో మునిగిపోయారు.

8.33 యోగ్యస్య త్రినయనలోచనార్చిర్నిదగ్ధస్సరపూతనాధిరాజ్యలక్ష్మ్యాః | కాన్తాయాః కరకలశోద్యతైః

పయోభరవక్త్రేన్ద్రోరకృతమహాభిషేకమేకః ||

తాత్పర్యం: మూడు కన్నుల శివుని చూపుల మంటల్లో కాలిపోయిన మన్మథుని యొక్క రాజ్యాధికార లక్ష్మికి తగినట్లుగా, ఒక ప్రియుడు తన అరచేతుల నిండా నీటిని నింపి, తన ప్రియురాలి చంద్రుని వంటి ముఖానికి గొప్ప అభిషేకం చేశాడు.

8.34 శిఞ్చన్త్యాః కథమపి బాహుమున్నమయ్య ప్రేయాంసం మనసిజదుఃఖదుర్లాయాః | సౌవర్ణం

వలయమవాగలత్కరాగ్రాలవణ్యశ్రియ ఇవ శేషమజ్ఞనాయాః ||

తాత్పర్యం: మన్మథుని దుఃఖంతో బాధపడుతున్న ఒక స్త్రీ, ఎలాగోలా తన చేతిని పైకెత్తి తన ప్రియుడిపై నీరు చల్లుతుండగా, ఆమె చేతి వేళ్ళ నుండి బంగారు కంకణం జారిపోయింది. అది ఆమె అందం యొక్క శేషం వలె కనిపించింది.

8.35 స్నిహ్యాన్తీ దృశమపరా నిధాయ పూర్ణం మూర్తేన ప్రణయరసేన వారిణేవ | కన్దర్పప్రవణమానాః సఖీసిసిక్ఖాలక్ష్మ్యేణ

ప్రతియువమజ్జాలిం చకార ||

తాత్పర్యం: మరొక స్త్రీ ప్రేమ రసంతో నిండిన చూపులను నీటి వలె నింపి, మన్మథునిపై మనస్సు లగ్నం చేసినదై, తన స్నేహితురాండ్రపై నీరు చల్లాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రతి యువకుడికి అంజలి ఘటించింది.

8.36 ఆనన్దం దధతి ముఖే కరోదకేన శ్యామాయా దయితతమేన సిచ్ఛమానే | ఈర్ష్యన్త్యా

వదనమసిక్తమప్యనల్పస్వేదామ్బుస్సపితమజాయతేతరస్యాః ||

తాత్పర్యం: తన ప్రియుడు నల్లని చాయ గల స్త్రీ ముఖంపై నీరు చల్లుతుండగా ఆనందాన్ని పొందుతుంటే, ఈర్ష్యతో ఉన్న మరొక స్త్రీ ముఖంపై నీరు చల్లకపోయినా, అధికమైన చెమట నీటితో తడిసిపోయింది.

8.37 ఉద్యోక్త్య ప్రియకరకుడ్డలాపవిదైర్వక్షోజద్వయమభిషిక్తమన్యనార్యాః | అమోఘార్జుపహరసిచద్వధూరమర్షదాత్మీయం
పృథుతరనేత్రయుగమముక్తైః ||

తాత్పర్యం: ప్రియుడి అరచేతుల నుండి చల్లబడిన నీటితో మరొక స్త్రీ యొక్క స్తనాలు తడుస్తుండగా చూసిన ఒక భార్య, కోపంతో తన పెద్ద కళ్ళ నుండి కారే నీటితో తనను తాను పదేపదే తడుపుకుంది.

8.38 కుర్వద్భిముఖరుచిముజ్జవలామజస్తం యైస్తోయైరసిచత వల్లభాం విలాసీ | తైరేవ ప్రతియువతేరకారి
దూరాత్కాలుష్యం శశధరదీభితిచ్చటాచ్చైః ||

తాత్పర్యం: ఒక విలాసవంతుడు తన ప్రియురాలి ముఖానికి స్వచ్ఛమైన కాంతినిచ్చే నీటితో నిరంతరం చల్లుతుండగా, అదే నీటితో దూరంగా ఉన్న మరొక యువతి యొక్క ముఖం, చంద్రుని కిరణాల కాంతి వలె స్వచ్ఛంగా ఉన్నప్పటికీ, మలినమైంది.

8.39 రాగాన్ధీకృతనయనేన నామధేయవ్యత్యాసాదభిముఖమీరితః ప్రియేణ | మానిన్యా వపుషి పతన్నిసర్గమన్దో భిన్నానో
హృదయమసాహి నోదవజ్రః ||

తాత్పర్యం: ప్రేమతో కళ్ళు మూసుకుపోయిన ప్రియుడు, పేరును తప్పుగా ఉచ్చరించి తన ఎదురుగా ఉన్న ప్రియురాలిని పిలిచాడు. గర్విష్ఠి యొక్క శరీరంపై పడిన ఆ సహజమైన మందమైన పిలుపు, ఆమె హృదయాన్ని చీల్చుకుంటూ వెళ్ళింది, అది వజ్రాయుధం వలె బాధించింది.

8.40 ప్రేమోరః ప్రణయిని సింహతి ప్రియాయాః సంతాపం నవజలవిపుషో గృహీత్వా | ఉద్ధాతాః
కరినకుచస్థలాభిఘాతాదాసన్నాం భృశమపరాజ్ఞనామధాక్షః ||

తాత్పర్యం: ప్రేమతో తన ప్రియురాలి రొమ్ముపై నీరు చల్లుతున్న ప్రియుడి యొక్క కొత్త నీటి తుంపరలను తీసుకుని, గట్టి స్తనాల తాకిడి వలన పైకి లేచిన నీటి బిందువులు దగ్గరగా ఉన్న మరొక స్త్రీని తీవ్రంగా బాధించాయి.

8.41 సంక్రాంతం ప్రియతమవక్షసోఽఙ్గరాగంసాధ్వస్యాః సరసి హరివ్యతేఽధునామ్బుః | తుష్టివం సపది హృతేఽపి తత్ర
తేపే కస్యశ్చిత్స్ఫుటనఖలక్షణః సపత్న్యా ||

తాత్పర్యం: తన ప్రియుడి రొమ్ముపై ఉన్న అలంకరణను సరస్సులోని నీరు ఇప్పుడు తొలగిస్తుందని భయపడిన ఒక స్త్రీ, అలా తొలగించినప్పటికీ, తన సవతి యొక్క గోటి గుర్తులు అక్కడ ఉండటం చూసి వెంటనే దుఃఖించింది.

8.42 హృతాయాః ప్రతిసఖికామినాన్యనామ్నా హ్రీమత్యాః సరసి గలన్ముఖేన్దుకాన్తైః | అన్తధిం ద్రుతమివ
కర్తమశ్రువర్షైర్భూమానం గమయితుమీషిరే పయాంసి ||

తాత్పర్యం: తన స్నేహితురాలి ప్రియుడు మరొక పేరుతో పిలవడం వలన సిగ్గుపడుతున్న, సరస్సులో ముఖం యొక్క చంద్రకాంతి మసకబారుతున్న ఒక స్త్రీ యొక్క కన్నీటి ప్రవాహాలు, ఆమెను వెంటనే దాచివేయడానికి లేదా నీటిలో ముంచడానికి ప్రయత్నించాయి.

8.43 సిక్తాయాః క్షణమభిషిచ్య పూర్వమన్యమన్యస్యాః ప్రణయవతా బతాబలాయః | కాలిమ్నా సమధిత మన్రేవ వక్త్రం ప్రాపాక్ష్ణోర్గలదపశబ్దమజ్జనామ్మః ||

తాత్పర్యం: మొదట ఒకరిని నీటితో తడిపి, ఆ తర్వాత మరొకరిని తడిపిన ప్రేమగల ప్రియుడి యొక్క బలహీనత వలన, కాటుకతో నిండిన ఒక స్త్రీ ముఖం నుండి కారే కాటుక నీరు, మరొక స్త్రీ కళ్ళ వరకు చేరింది.

8.44 ఉద్యోధుం కనకవిభూషణాన్యశక్తః సభ్రీచా వలయితపద్మనాలసూత్రః | ఆరూఢప్రతివనితాకటాక్షభారః సాధీయో గురరభవద్భుజస్తరుణ్యాః ||

తాత్పర్యం: బంగారు ఆభరణాలను మోయడానికి శక్తిలేని, తామర కాడల వంటి దారంతో చుట్టబడిన, మరియు తన సవతి యొక్క కళ్ళ యొక్క బరువును మోస్తున్న ఆ యువతి యొక్క చేయి, మరింత బరువుగా మరియు నెమ్మదిగా కదిలింది.

8.45 ఆబద్ధప్రచురపరార్వకిడ్కిణీకో రామాణామనవరతోదగాహభాజామ్ | నారావం వ్యతనుత మేఖలాకలాపః కస్మిన్వా సజలగుణే గిరాం పటుత్వమ్ ||

తాత్పర్యం: విలువైన గజ్జెలు ఎక్కువగా కట్టబడిన, నిరంతరం నీటిలో దిగుతున్న స్త్రీల యొక్క మొలత్రాడు యొక్క సమూహం శబ్దం చేసింది. నీటితో నిండిన గుణం ఉన్న ఏది మాటల నేర్పును కలిగి ఉంటుంది?

8.46 పర్యచ్ఛే సరసి హృతేంఽశుకే పయోభిర్లోలాక్షే సురతగురావపత్రపిష్టాః | సుశ్రేణ్యా దలవసనేన వీచిహస్తన్యస్తేన ద్రుతమకృతాజ్ఞని సఖాత్వమ్ ||

తాత్పర్యం: సరస్సులో వస్త్రం పోగొట్టుకున్న, చంచలమైన కన్నులు గల, మరియు ప్రేమ క్రీడలలో నిష్ణాతుడైన సిగ్గులేని ప్రియుడికి, అందమైన స్త్రీ యొక్క చిరిగిన వస్త్రంతో, అలలనే చేతితో అందించబడిన తామర పువ్వు వెంటనే స్నేహితురాలిగా మారింది.

8.47 నారీభర్గురుజఘనస్థలానాంఆస్యశ్రీవిజితవికాసివారిజానామ్ | లోలత్వాదపహరతాం తదఙ్గరాగసంజజ్ఞే స కలుష ఆశయో జలానామ్ ||

తాత్పర్యం: బరువైన పిరుదులు గల, మరియు వికసించిన తామరల యొక్క అందాన్ని గెలిచిన ముఖాలు గల స్త్రీలు కదులుతుండగా, వారి శరీరాల నుండి తొలగిన అలంకరణ వలన నీటి యొక్క స్వచ్ఛమైన ఉద్దేశ్యం మరిచిపోయింది.

8.48 సౌగంధం దధదపి కామమజ్ఞనానాం దూరత్వాద్ధతమాననోపమానమ్ | నేదీయో జితమితి లజ్జయేవ తాసామాలోలే
పయసి మనోత్పలం మమజ్జ ||

తాత్పర్యం: స్త్రీల యొక్క మంచి వాసనను కలిగి ఉన్నప్పటికీ, దూరం వలన వారి ముఖాల యొక్క పోలికను కోల్పోయిన
ఒక కలువ పువ్వు, దగ్గరగా ఉండటం వలన ఓడిపోయానని సిగ్గుతో కడులుతున్న నీటిలో మునిగిపోయింది.

8.49 ప్రభ్రష్టై సరభసమష్టసోఽవగాహక్రీడాభిర్విదలితయూథికాపిశజైః | ఆకల్పైః సరసి
హిరణ్మయైర్వధూనామౌర్వాగ్నీద్యుతిశకలైరివ వ్యరాజి ||

తాత్పర్యం: నీటిలో మునిగి తేలే క్రీడల వలన రాలిపోయిన, వికసించిన మల్లెల రంగులో ఉన్న, మరియు బంగారు
రంగులో మెరిసే స్త్రీల ఆభరణాలు, సరస్సులో సముద్రాగ్ని యొక్క కాంతి యొక్క శకలాల వలె ప్రకాశించాయి.

8.50 ఆస్మాకే యువతిదృశామసౌ తనోతి చ్ఛాయేవ శ్రియమనపాయినీం కిమేభః | మత్స్వేవం స్వగుణపిఠానసాభ్యసూయైః
పనీయైరితి విదధావిరేఽఞ్జనాని ||

తాత్పర్యం: "ఈ నీరు మా యువతుల కళ్ళకు శాశ్వతమైన కాంతిని నీడ వలె ఇస్తుంది, ఇక ఈ కాటుకెందుకు?" అని
అనుకుంటూ, తమ అందాన్ని దాచుకోవాలనే అసూయతో, వారు తమ కళ్ళలోని కాటుకను నీటితో కడిగేశారు.

8.51 నిర్దౌతే సతి హరిచన్దనే జలౌఘైరాపాణ్డోర్గతపరభాగయాజ్ఞనాయాః | అహ్నీయ స్తనకలశద్వయాదుపేయే విచ్ఛేదః
సహృదయయేవ హారయప్త్యా ||

తాత్పర్యం: నీటి ప్రవాహాల వలన పసుపు రంగు పోయిన ఒక స్త్రీ యొక్క స్తనాలపై ఉన్న హారము, ఆ స్తనాలు
విడిపోతున్నాయేమో అన్నట్లుగా, దయగల హృదయంతో తెగిపోయింది.

8.52 అన్యూనం గుణమమృతస్య ధారయన్తి సమ్ఫుల్లస్ఫురితసరోరుహవతంసా | ప్రేయోభః సహ సరసీ నిషేవ్యమాణా
రక్తత్వం వ్యధిత వధూదృశాం సురా చ ||

తాత్పర్యం: అమృతం యొక్క గొప్ప గుణాన్ని కలిగి ఉన్న, పూర్తిగా వికసించిన మరియు మెరిసే తామర పువ్వులను
తలలో ధరించిన స్త్రీలు, తమ ప్రియులతో కలిసి సరస్సులో ఆడుకుంటుండగా, వారి కళ్ళలోని ఎరుపు రంగు మరియు
మధ్యం వారిని మరింత అందంగా చూపాయి.

8.53 స్నాన్తీనాం బృహదమలోదబిన్దుచిత్రై రేజాతే రుచిరదృశామురోజకుమ్భౌ | హారాణాం మణిభిరుపాశ్రితౌ
సమన్తాదుత్సూత్రైర్గుణవదుపఘ్నకామ్యయేవ ||

తాత్పర్యం: స్నానం చేస్తున్న అందమైన స్త్రీల యొక్క పెద్ద మరియు స్వచ్ఛమైన నీటి బిందువులతో చిత్రించబడిన స్తనాలు,
తెగిన దారాలతో వేలాడుతున్న హారాల యొక్క మణులచే చుట్టబడి, వారి అందాన్ని మరింత పెంచాయి.

8.54 ఆరూఢః పతిత ఇతి స్వసమ్భవోఽపి స్వచ్ఛానాం పరిహరణీయతాముపైతి | కర్ణభ్యచ్ఛృతమసితోల్పలం వధూనాం
వీచిభిస్తటమను యన్నిరాసురాపః ||

తాత్పర్యం: "ఎక్కినది పడిపోయింది" అనే స్వంత అనుభవం కూడా స్వచ్ఛమైన వాటికి దూరంగా ఉండాలని సూచిస్తుంది.
స్త్రీల యొక్క చెవుల నుండి జారిపోతూ వచ్చే కలువలను అలలు తీరం వైపు కొట్టుకుపోయాయి.

8.55 దంతానామధరమయావకం పదాని ప్రత్యగ్రాస్తనుమవిలేపనాం నఖాఙ్గాః | ఆనిన్యః శ్రీయమభితోయమజ్గనానాం
శోభాయై విపది సదాశ్రితా భవన్తి ||

తాత్పర్యం: దంతాలు, లక్క పూసిన పెదవులు, తాజాగా కడిగిన పాదాలు, అలంకరణ లేని శరీరం, మరియు గోళ్ళు -
ఇవన్నీ నీటిలో ఉన్న స్త్రీలకు అందాన్ని తెచ్చిపెట్టాయి. నిజానికి, ఆపదలో ఉన్నవారికి మంచి గుణాలు ఎల్లప్పుడూ
ఆశ్రయంగా ఉంటాయి.

8.56 కస్యాశ్చినముఖమను ధౌతపత్రలేఖం వ్యాతేనే సలిలభరావలమ్బినీభః |
కిష్కల్యవృత్తికరపిష్కరాంతరాభిశ్చిత్రశ్రీరలమలకాగ్రవల్లరీభః||

తాత్పర్యం: కడిగిన చిత్రలేఖనం గల ఒక స్త్రీ ముఖం చుట్టూ, నీటి బరువుతో వేలాడుతున్న, పుప్పొడి రేణువులతో
పసుపుపచ్చగా మారిన, అందమైన కురుల యొక్క చివర్లు వ్యాపించాయి.

8.57 వక్షేభ్యోఽఘనమనులేపనం యదూనాముత్తంసానాపారత వారి మూర్ధజేభ్యః | నేత్రాణాం మదరుచిరక్షతైవ తస్మా
చక్షుష్యః ఖలు మహతాం పరైరలఙ్ఘ్యః ||

తాత్పర్యం: యాదవ స్త్రీల యొక్క స్తనాల నుండి మందపాటి చందనం నీటి ద్వారా వారి తల నుండి తొలగించబడింది.
కానీ వారి కళ్ళలోని మత్తు యొక్క కాంతి చెక్కుచెదరకుండా అలాగే ఉంది. నిజంగా, గొప్పవారి యొక్క తేజస్సు
ఇతరులచే అతిక్రమించబడదు.

8.58 యో బాహ్యః స ఖలు జలైర్నిరాసి రాగో యశ్చిత్తే స తు తదవస్థ ఏవ తేషామ్ | భీరాణాం వ్రజతి హి సర్వ ఏవ
నాన్తఃపాతిత్వాదభిభవనీయతాం పరస్య ||

తాత్పర్యం:

ఆ యాదవుల భార్యల శరీరంలోని పై భాగంలో ఉన్న రాగం, అనగా శరీరానికి రాసుకున్న అంగరాగాన్ని (అలంకరణను)
నీరు కడిగివేసింది. కానీ వారి చిత్తంలో ఉన్న రాగం, అనగా ప్రేమ మాత్రం ముందులాగే స్థిరంగా ఉంది.
ఎందుకు ఉండదు?

భీరుల హృదయంలో ఉన్న ఏ విషయమైనా ఇతరులచే (శత్రువులచే) తెలుసుకోవడానికి వీలుకానిదిగా ఉంటుంది.

8.59 ఫేనానామురసిరుహేషు హారలీలా చేలశ్రీర్జఘనస్థలేషు శైవలానామ్ | గణ్డేషు స్ఫుటరచనాబ్జపత్రవల్లి పర్యాప్తం
పయసి విభూషణం వధూనామ్ ||

తాత్పర్యం: స్తనాలపై నురుగు హారాల వలె, పిరుదులపై నాచు వస్త్రాల వలె, మరియు చెంపలపై స్పష్టంగా కనిపించే
తామర రేకుల తీగలు - ఇవన్నీ నీటిలో ఉన్న స్త్రీలకు తగినంత అలంకరణగా ఉన్నాయి.

8.60 భ్రశ్చిర్బలమభి భూషణైర్వధూనామజ్ఞేభ్యో గురుభిరమజ్జ లజ్జయేవ | నిర్మాల్యైరథ నన్యతేఽవధీరితానామప్యుచ్చైర్భవతి
లఘీయసాం హి ధార్షణ్యమ్ ||

తాత్పర్యం: బరువైన ఆభరణాలు స్త్రీల శరీరం నుండి జారి నీటిలో మునిగిపోయాయి, బహుశా సిగ్గుతోనేమో. ఇక
నిర్లక్ష్యం చేయబడిన పూల వంటి చిన్న వస్తువులు కూడా పైకి తేలి నృత్యం చేశాయి, ఎందుకంటే చిన్నవారికి ధైర్యం
ఎక్కువ ఉంటుంది.

8.61 ఆమృష్టస్థిలకరుచః స్రజో నిరస్తా నీరక్తం వసనమపాకృతోఽఙ్గరాగః | కామః స్త్రీరనుశాయవానివ స్వపక్షవ్యాఘాతాదితి
సుతరాం చకార చారూః ||

తాత్పర్యం: చెరిగిపోయిన తిలకం యొక్క కాంతి, తీసివేయబడిన పూలమాలలు, రంగులేని వస్త్రం, మరియు
తొలగించబడిన శరీరపు అలంకరణ - ఇవన్నీ మత్తథుడు స్త్రీలను అనుసరిస్తున్నాడేమో అన్నట్లుగా, తన స్వంత పక్షం
యొక్క దెబ్బ నుండి మరింత అందంగా చేశాయి.

8.62 శీతార్తిం బలవదుపేయుషతేవ నీరైరాసేకాచ్చిశిరసమీరకమ్పితేన | రామాణామభినవయౌవనోష్ణభాజోరాశ్లేషి
స్తనతటయోర్నవంశుకేన ||

తాత్పర్యం: చల్లని నీటితో తడవడం వలన మరియు చల్లని గాలికి వణకడం వలన తీవ్రమైన చలిని అనుభవిస్తున్న స్త్రీలు,
తమ కొత్త యవ్వనం యొక్క వేడిని కలిగి ఉండటం వలన, వారి స్తనాలపై కొత్త వస్త్రంతో కప్పబడ్డారు.

8.63 శ్లోతద్భిః సమధికమాత్తమగ్గసజ్గోల్లావణ్యన్తనుమదివామ్బు వాససోఽన్తైః | ఉత్తరే తరలతరగ్గలీలానిష్ఠాత్తైరథ సరసః
ప్రియాసమూహైః ||

తాత్పర్యం: నీటితో తడిసిన వస్త్రాల యొక్క చివర్ల నుండి కారుతున్న నీటితో మరింత అందంగా కనిపించిన శరీరాలతో,
కదులుతున్న అలల యొక్క క్రీడలో నిష్ఠాతులైన ప్రియురాళ్ళ సమూహాలు సరస్సు నుండి బయటకు వచ్చారు.

8.64 దివ్యానామపి కృతవిన్యయాం పురస్తాదమ్భస్తః స్ఫురదరవిన్దచారుహస్తామ్ | ఉద్యోక్త్యశ్రీయమివ
కాఞ్శ్చిదుత్తరన్తీంమస్మార్షీజ్జలనిధిమన్మథనస్య శౌరిః ||

తాత్పర్యం: దేవతలను కూడా ఆశ్చర్యపరిచే విధంగా, నీటి నుండి మెరిసే అందమైన తామర వంటి చేతులతో పైకి వస్తున్న
ఒక స్త్రీని లక్ష్మీదేవి వలె చూసిన శ్రీకృష్ణుడు, సముద్ర మథనం యొక్క మత్తథుని గుర్తు చేసుకున్నాడు.

8.65 శ్లక్ష్యం యత్పరిహితమేతయోః కిలాన్తర్థానార్థం తదుకసేకసక్తమూర్తిః | నారీణాం విమలతరౌ సముల్లసన్త్యా
భాసన్తర్థధతురురూదుకూలమేవ ||

తాత్పర్యం: దాచుకోవడానికి వారు ధరించిన పలుచని వస్త్రం, నీటి తుంపర్ల వలన వారి తొడలకు అతుక్కుపోయింది. ఆ స్త్రీల యొక్క స్వచ్ఛమైన అందం ప్రకాశిస్తుండగా, ఆ వస్త్రం వారి తొడలను దాచలేకపోయింది.

8.66 వాసాంసి న్యవసత యాని యోషితస్తాః శుభ్రాబ్రద్యుతిభిరహసి తైర్ముదేవ | అత్యాక్షుః స్నపనగలజ్జలాని యాని
స్థూలాశ్రుప్రుతిభిరరోదిః తైః శుచేవ ||

తాత్పర్యం: స్త్రీలు ధరించిన వస్త్రాలు తెల్లని మేఘాల కాంతిని కలిగి ఉండి, వారి ఆనందాన్ని వెల్లడించాయి. స్నానం చేస్తున్నప్పుడు కాలిన నీరు, పెద్ద కన్నీటి ధారల వలె వారి దుఃఖాన్ని తెలియజేసింది.

8.67 ఆర్థత్వదతిశాయినీముపేయివద్భిః సంసక్తిం భృశమపి భూరిశోవధూతైః | అజ్ఞేభ్యః కథమపి వామలోచనాం విశ్లేషో
బత నవరక్తకైః ప్రపేదే ||

తాత్పర్యం: అధికమైన తడిదనం వలన బాగా అతుక్కుపోయిన, మరియు అనేకసార్లు దులిపినా కూడా, ఆ అందమైన కన్నుల స్త్రీల శరీరం నుండి కొత్తగా పూసిన ఎర్రని రంగు ఎలాగోలా విడిపోయింది.

8.68 ప్రత్యంసం విలులితమూర్ధజా చిరాయ స్సానార్థం వపురుదవాపయత్కిలైకా | నాజానాదభిమతమన్తికేఽభివీక్ష్య
స్వేదామ్బుద్రవమభవత్తరాం పునస్తత్ ||

తాత్పర్యం: జారిని జుట్టుతో, చాలాసేపటి వరకు స్నానం చేయడం వలన తడిసిన శరీరాన్ని ఒక స్త్రీ పొందింది. దగ్గరలో తన ప్రియుడు ఉన్నాడని తెలియక, ఆమె శరీరం మళ్ళీ చెమటతో తడిసిపోయింది.

8.69 సీమన్తం నిజమనుబద్ధతీ కరాభ్యామాలక్ష్మస్తనతటబాహుమూలభాగా | భర్తాన్యా ముహురభిలష్యతా నిదధ్యే
నైవాహో విరమతి కౌతుకం ప్రియేభ్యః ||

తాత్పర్యం: తన చేతులతో తన పాపిడిని సరిచేసుకుంటూ, స్తనాల యొక్క పైభాగాన్ని మరియు భుజాల యొక్క కింది భాగాన్ని చూపిస్తూ, భర్తచే పదేపదే కోరబడే ఒక స్త్రీ, తన ప్రియుల యొక్క ఆసక్తి ఎప్పటికీ తగ్గదని గ్రహించింది.

8.70 స్వచ్ఛామ్భుఃస్నపనవిధౌతమగ్గమోష్ఠస్తామ్బూలద్యుతివిశదో వ్లాసినీనామ్ | వాసశ్చ ప్రతను వివిక్తమస్త్వితీయానాకలోప్స
యది కుసుమేఘణా న శూన్యః ||

తాత్పర్యం: స్వచ్ఛమైన నీటితో స్నానం చేయడం వలన కడిగిన శరీరం గల, తాంబూలం యొక్క కాంతిచే ప్రకాశిస్తున్న పెదవులు గల ఆ స్త్రీల యొక్క పలుచని వస్త్రం విడిగా ఉండనివ్వండి. మన్నథుని యొక్క ప్రభావం లేకపోతే వారి అలంకరణ అసంపూర్ణంగా ఉంటుంది.

8.71 ఇతి ధౌతపురం శ్రీమత్స రాన్స రసి మజ్జనేన శ్రీయమాప్తవతోఽతిశాయినీమపమలాజ్ఞభాసః /

అవలోక్య తదైవ యాదవానపరవారిరాశేః శిశిరేతరరోచిషావ్యపాం తతిషు మంక్తమీషే ||౭౧||

తాత్పర్యం:

ఈ విధంగా, తమలోని అసూయను కడిగివేసుకుని, సరస్సులో మునగడం ద్వారా గొప్ప అందాన్ని పొందిన, స్వచ్ఛమైన శరీర కాంతి గల ఆ స్త్రీలను చూసి,, సూర్య నారాయణుడు కూడా పశ్చిమ సముద్రపు నీటిలో మునిగిపోవాలని కోరుకున్నట్లు అనిపించింది.

|| ఇతి శిశుపాలవధమ్ — అష్టమః సర్గః (జలవిహారవర్ణనమ్) ||

ఇది శిశుపాలవధము - ఎనిమిదవ సర్గ (జలక్రీడల వర్ణన) సమాప్తము."